

**Školský vzdelávací program pre 3 ročník nižšieho sekundárneho
vzdelávania hudobného odboru, predmet:
hra na keyboarde**

Názov predmetu	Hra na keyboarde
Ročník	Tretí
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2B – nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce, Iskrenie talentov
Forma štúdia	Denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Maroš Závinský
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	21.augusta 2014

Charakteristika predmetu

Do skupiny elektronických klávesových hudobných nástrojov patria: organy, digitálne klavíre, syntetizátory, keyboardy. Práve posledne menovaný sa stal na prelome 20. a 21. storočia veľmi populárny a žiadaný. Tento nástroj, ktorý sa teší rastúcej obľube, nám ponúka široké možnosti využitia. Je veľmi dôležité, aby príslušný systém výučby zodpovedal možnostiam nástroja a želaniam a očakávaniam žiakov.

Predpokladom úspešnej práce so žiakom je predovšetkým kvalitná a fundovaná príprava učiteľa (praktické ovládanie nástroja, znalosť harmonických značiek, funkčnej harmónie, modálnej harmónie a predstava hry v jednotlivých štýloch). Bez týchto znalostí nemôže byť výučba hry na keyboarde plnohodnotná.

Ako najvhodnejší sa javí ten smer výučby, ktorý vychádza z čiastočného prepojenia učebných osnov hry na klavíri s bohatými možnosťami, ktoré poskytuje tento moderný nástroj. Pri tom musíme mať na pamäti, že tieto dva nástroje nemožno porovnávať, pretože vo svojej podstate sú úplne odlišné.

Výučba hry na keyboarde v sebe integruje hru s automatickým sprievodom, polyfónnu hru, kolektívnu hru, aranžovanie skladieb a improvizáciu, ktoré by mal žiak zvládnuť počas štúdia.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Prispieť k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa.
- Pri vyučovacom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka.
- Rozvíjať schopnosť k samostatnému štúdiu.
- Rozvíjať osobitosť vlastného hudobného prejavu.
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu.

- Rozvíjať hru na keyboard, prehľbovať technické a výrazové schopnosti u žiaka a viesť ho k využívaniu zvukovej, rytmickej a pamäťovej palety nástroja a k aranžovaniu jednoduchších skladieb. Pestovať hru z listu a orientovať sa v tabuľke akordov.
- Zlepšovaním muzikálnych a technických schopností žiaka podporovať a naďalej pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre klavírnú hru a vo všeobecnosti záujem o hudbu.

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- Cieľavedome uplatňovať správne prstoklady.
- Vytvárať si vlastný hudobný názor.
- Uvedomele riešiť hracie postupy.
- Hra spamäti - podľa individuálnych dispozícií žiaka
- Transponovať melódie.
- Orientovať sa v širšej hudobnej terminológii a akordických značkách.

Socio-afektívne

- Vytváranie sluchovej predstavy skladby u žiaka
- Emocionálne prežiť skladby.
- Dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti
- Rozlišovať charakter skladby.
- Porovnať rôzne spôsoby vlastnej aj počúvanej interpretácie skladby.
- Interpretovať skladby rôznych hudobných štýlov a období.

Psycho-motorické

- Interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu.
- Uplatňovať správne jednotlivé spôsoby tvorenia tónu (legato, staccato, tenuto).
- Skoky, arpeggio, trilok, portamento, tremolo
- Dbať na uvoľnený hrací aparát.
- Nenásilne zväčšovať rozpätie rúk.
- Možnosť používania pedálu Hold – prepínanie programov.
- Zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb.
- Využívanie funkcií (mód Normál, Single Finger, Sustain, Split).
- Hra jednoduchých ľudových piesní s využitím harmonických funkcií.
- Pri hre skladieb s akordickými značkami v ľavej ruke viesť žiaka k používaniu obratov akordov (čo najmenej skokov v ľavej ruke!)
- Využívanie harmonických kadencií k vlastnému sprievodu jednoduchých melódií.
- Rozvíjať zmysel pre nezávislé vedenie jednotlivých hlasov v polyfónnej hre.
- Dosiahnuť vyrovnanosť hry v rýchlejších tempách.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- Dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny.
- Viesť k pravidelnej príprave na hodinu.
- Pestovať zmysel pre súhru prostredníctvom používania automatického doprovodu.
- Zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti.
- Sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- Vytvárať si vlastný hudobný názor.
- Rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti
- Uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby.
- Dôkladne porozumieť jednotlivým motívom sprievodu a hudobnému členeniu, čo vedie k ľahšiemu pochopeniu hudobného spracovania tým aj k lepšej interpretácii.
- Rozborom skladieb viesť žiaka k pochopeniu väčších cyklických foriem.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- Podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.
- Samostatne vyhľadávať na internete rôzne interpretácie preberanej skladby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- Rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie.
- Rozobrať skladbu podľa formy.
- Analyzovať skladbu po rytmickej stránke.
- Odlišovať dôležité informácie od menej podstatných
- Efektívne si osvojovať poznatky a študijné návyky.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- Vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách.
- Učiť sa byť empatický.
- Aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb.
- Zvládať emócie pri vystúpení.
- Hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- Akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej.
- Mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody.
- Rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať.
- Uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti.
- Kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.
- Vyjadriť svoj názor i vkus.
- Ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu) a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti.
- Poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo.
- Pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni.
- Rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy, postupy a formy práce:

Metódy:

- demonštračné (priama alebo sprostredkovaná demonštrácia hudobného diela);
- motivačné (rozprávanie, rozhovor, demonštrácia, výzva, pochvala, povzbudenie, kritika);
- fixačné (opakovanie a upevňovanie učiva);
- expozičné (rozprávanie, opis, vysvetľovanie, rozhovor, dramatizácia);
- metódy mimovoľného učenia – imitácia – napodobňovanie činností, preberanie názorov, postojov;
- diagnostické (hodnotenie, kontrola);
- metódy individuálneho prístupu.

Formy: vyučovacia hodina, názorná demonštrácia učiteľom, využitie audiovizuálnych didaktických pomôcok, návšteva koncertu, individuálna práca, počúvanie hudby, spoločné muzicírovanie, domáca príprava, individuálna práca na vyučovacej hodine.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy hry na nástroj	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy hry na nástroj		- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky		Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové		- videotechnika, CD, DVD		- internet

prostriedky		- zvukové pomôcky		
-------------	--	-------------------	--	--

Hudobný materiál:

Yamaha Portatone – Song Book
 E. Spáčil: Hrajeme s Yamahou - Edy's Score 1992 (2 a 3 diel)
 V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku (pomôcka pre vyučovanie improvizovaného sprevádzania melódií) 2. ročník
 J. Mašinda: Slovenská klavírna škola
 V. Patejdl: Klávesová škola Casio
 E. Spáčil: Hrajeme s Yamahou II. a III. diel
 K. Baker: Lets Keyboard
 P. Malý: Škola hry na klavíri a keyboarde 2. a 3. diel
 A. Benthien: Nová škola hry na keyboarde
 F. Emonts: Európska klavírna škola I. diel
 M. Kurteva: Klavírna škola pre začiatočníkov, 1. a 2. diel
 V. Lichnerová: Zahraj mi pesničku
 ľudové piesne a prednesové skladby podľa schopností žiaka
 100 pop rock songs
 Jak hrát pop & rock I
 Jak hrát pop & rock II
 Jak hrát pop & rock III
 Jak hrát pop & rock V
 Jak hrát pop & rock musical
 Keyboard klangwelt – Evergreens 1
 Keyboard special – Pop ballads
 Keyboard special – BEE GEES
 Keyboard special – Simon & Garfunkel

Výber z klavírnej literatúry

A. Czerny: op. 599, op. 261
 Kleinová, Fischerová, Müllerová: Album etud II., III.
 H. Lemoine: Detské etudy
 C. Gurlitt: Prvý prednes
 P. I. Cajkovskij: Album pre mládež
 J. S. Bach: Knižka skladieb pre A. Mm. Bachovú
 D. Krížková: Prvá knižka polyfónnej hry

Skladby z väčšej formy (sonatíny a variácie)

L. van Beethoven: Sonatína F dur, G dur
 J. Benda: Sonatína a mol
 M. Clementi: Sonatína G dur
 W. A. Mozart: Sonatína C dur, Variácie C dur
 V. Polívka: Úvod do sonatín

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE OBSAHOVÉ ŠTANDARDY	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parametre EKN - menu function v rámci EKN: Style/Song, Main Voice, Volume, Tuning, Reverb Type. • Použitie internal memory (interného MIDI sequencera). • Durové stupnice do 5# a 4b a molové stupnice do 4# a 4b – hra kvintakordu s obratmi tenuto, staccato a malý rozklad, určenie dominantného septakordu a TSD. • Polyfonické skladby primeranej náročnosti z obdobia baroka (invencie, prelúdiá), skladby z kancionálu s použitím zvukovej banky keyboardu (organ, čembalo). • Piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony) v 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvetlia funkcie nástroja v súlade s obsahovými štandardmi, • použijú pri hre funkciu internal memory, • dokážu vytvoriť jednoduchý hudobný aranžmán s použitím Internal Memory nástroja (interného MIDI sequencera), • interpretujú polyfonické skladby z obdobia baroka skladby z kancionálu primeranej náročnosti s použitím zvukovej banky keyboardu, • interpretujú piesne populárnej hudby s využitím funkcií automatického- ho aranžéra, zvukovej banky a funkcií Split, Dual, Harmony), 	<p>Žiak zvládol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • základné návyky pri hre: • orientácia rúk na klaviatúre vo väčšom rozsahu • hru dvojhmátov v legate, akordov • hru skladby s uplatňovaním svojej predstavy a dynamických znamienok • repertoárové požiadavky • skladby podľa individuálneho plánu v triednej knihe • rozsah látky na ročníkovú prehrávku- tri skladby rozdielneho charakteru 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre na keyboard • pochvala, povzbudenie, kritika • autoevalvácia • motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov • Žiak v priebehu školského roka 2-krát verejne vystúp v rámci triednych koncertov • na záverečnej ročníkovej prehrávke žiak zahrá tri skladby: • polyfónia • sonatína • prednesová skladba s automatickým doprovodom

	<p>min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hra skladieb tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra. • Klavírne úpravy tanečných piesní s použitím oboch rúk: <p>s možnosťou použitia hudobného podkladu (Memory Song, resp. MIDI sequencera), s možnosťou využitia funkcie Split.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasické skladby - sonatina, menuet; ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty) v min. rozsahu durových a molových tónin - 4b - 4#. • Hra melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hra dvojhmatov. Orientácia v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7, 9). • Hra kadencie TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka akord, ľavá ruka bas: vo všetkých obratoch v durových a molových tóninách do 2# 	<ul style="list-style-type: none"> • zahrajú skladby tanečných štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..) a latino-amerického s použitím automatického aranžéra, • používajú hudobný podklad a funkciu Split pri hre skladieb klavírnej úpravy, • interpretujú ľudové piesne s použitím 2-hlasu (tercie, sexty), • zvládnu hru melodických ozdôb - príraz, nátril, mordent, obal, hru dvojhmatov, • interpretujú klasické skladby - sonatina, menuet, • zahrajú z listu skladby primeranej náročnosti. • orientujú sa v akordických značkách (maj7, 6, aug7, dim7, 9), • reprodukujú kadenciu TSD (D7) s použitím oboch rúk (pravá ruka 		<p>☐ ☐ Žiak by mal za tento ročník zvládnuť takúto látku:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 polyfónne skladby - 2 až 3 časti zo sonatíny - 2 prednesové skladby s automatickým doprovodom - etudy podľa potrieb individuálneho rozvoja techniky žiaka - ľudové piesne s doprovodom <ul style="list-style-type: none"> • - stupnice durové a molové súbežne cez 2 oktávy + akordy a ich obraty
--	---	--	--	---

	<p>- 2b, v základnej polohe v durových a molových tóninách do 3b - 3#.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spájanie akordických sledov formou zadržovania spoločného tónu (príbuznosť akordov). • Hra akordických, rytmických figúr vybraných hudobných žánrov s po- užitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R). • Počúvanie základných hudobných žánrov tanečnej hudby (polka, val- čík, beat 4/8/16, rock, slowrock). • Počúvanie (tanečných) štýlov džezového obdobia (swing, foxtrot..), latino-amerického. • Tvorba jednoduchého hudobného aranžmánu s použitím Internal Memory nástroja / interného MIDI sequencera). • Harmonizácia ľudových piesní a jednoduchých piesní populárnej hudby. 	<p>akord, ľavá ruka bas),</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikujú pri hre spájanie akordických sledov formou zadržovania spoločného tónu (príbuznosť akordov), • reprodukovujú akordické, rytmické figúry vybraných hudobných žánrov s použitím oboch rúk (polka, valčík, tango, ballad, R&R), • počúvajú základné hudobné žánre tanečnej hudby (polka, valčík, beat 4/8/16, rock, slowrock), • sluchovo sa kontrolujú pri počúvaní a vlastnej interpretácii, • vytvoria jednoduchý aranžmán skladby, • harmonizujú ľudové piesne a jednoduché piesne populárnej hudby 		
--	---	--	--	--

2. Hudobno-teoretické poznatky	Učiť žiaka ovládať: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	Žiak si má osvojiť: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovať nacvičené stupnice v čítaní notového zápisu 	Žiak zvládol: <ul style="list-style-type: none"> • hudobnú terminológiu obsiahnutú v hraných skladbách • aplikovanie stupníc v čítaní notového zápisu 	<ul style="list-style-type: none"> • práca na vyučovacej hodine • domáca úloha zameraná na precvičovanie hudobného zápisu • pochvala, povzbudenie, kritika • sebahodnotenie
--------------------------------	--	--	---	---